

VIDAUS KONTROLĖS ĮGYVENDINIMO UTENOS REGIONO PLĖTROS TARYBOJE TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vidaus kontrolės įgyvendinimo Utenos regiono plėtros taryboje (toliau – Taryba) tvarkos apraše (toliau – Aprašas) detalizuojamas Tarybos vidaus kontrolės politikos turinys, įvardijami vidaus kontrolės tikslai, dalyviai ir reglamentuojamas informacijos apie vidaus kontrolės įgyvendinimą Taryboje teikimas.

2. Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatyme (toliau – Įstatymas) ir Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatyme.

II SKYRIUS VIDAUS KONTROLĖS POLITIKA

3. Vidaus kontrolės politika nustatoma atsižvelgiant į Įstatyme ir Vidaus kontrolės įgyvendinimo viešajame juridiniame asmenyje tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2020 m. birželio 29 d. įsakymu Nr. 1K-195 (toliau – Finansų ministro įsakymas), nustatytus reikalavimus vidaus kontrolės politikai. Vidaus kontrolės politika nuolat tobulinama atsižvelgiant į Tarybos veiklos rizikos (toliau – rizika) valdymo rezultatus, atsižvelgiant į Tarybos veiklos ypatumus ir pritaikant vidaus kontrolės politiką Tarybai. Rizika valdoma, nustatant jos veiksnius ir parenkant vidaus kontrolės priemones jiems valdyti.

4. Tarybos vidaus kontrolės politika apima Tarybos veiklą reglamentuojančius įstatymus ir kitų teisės aktus, vidaus kontrolės principus, vidaus kontrolės elementus, Tarybos visuotinio dalyvių susirinkimo, Tarybos kolegijos ir Tarybos administracijos direktoriaus (toliau – Administracijos direktorius) tvirtinamus dokumentus (sprendimus, įsakymus, nuostatus, pareigybių aprašymus ir kitus dokumentus), kuriuose nustatytos vidaus kontrolės dalyvių pareigos ir atsakomybė, vidaus kontrolės įgyvendinimą Taryboje reglamentuojančius dokumentus (tvarkos aprašus, taisykles, instrukcijas ir kitus dokumentus).

5. Atsižvelgiant į kintančias Tarybos veiklos sąlygas ir aplinką, rizikos valdymas atliekamas nuolat ir (arba) periodiškai. Dėl šios priežasties vidaus kontrolės politikos turinys nuolat peržiūrimas ir atnaujinamas.

III SKYRIUS VIDAUS KONTROLĖ

PIRMASIS SKIRSNIS VIDAUS KONTROLĖS TIKSLAI IR JŲ ĮGYVENDINIMAS

6. Vidaus kontrolė – Tarybos veiklos rizikos valdymui sukurta kontrolės sistema, padedanti užtikrinti, kad Taryba pasiektų šiuos vidaus kontrolės tikslus:

- 6.1. būtų laikomasi teisės aktų, reglamentuojančių Tarybos veiklą, reikalavimų;
- 6.2. Tarybos turtas būtų saugojamas nuo sukčiavimo, iššvaistymo, pasisavinimo, neteisėto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo ar kitų neteisėtų veikų;
- 6.3. Tarybos veikla būtų vykdoma laikantis patikimo finansų valdymo principo, grindžiamo:

6.3.1. ekonomišku, kuris suprantamas kaip minimalus išteklių panaudojimas užtikrinant vykdomos veiklos kokybę;

6.3.2. efektyvumu, kuris suprantamas kaip geriausias naudojamų išteklių ir vykdomos veiklos (kiekio, kokybės ir laiko požiūriu) santykis;

6.3.3. rezultatyvumu, kuris suprantamas kaip nustatytų veiklos tikslų ir planuotų rezultatų pasiekimo lygis;

6.4. teiktų patikimą, aktualią, išsamią ir teisingą informaciją apie savo finansinę ir kitą veiklą.

7. Siekiant vidaus kontrolės tikslų, kuriama ir užtikrinama veiksminga vidaus kontrolė, kurios dalis yra finansų kontrolė. Finansų kontrolė Taryboje atliekama vadovaujantis Administracijos direktoriaus patvirtintomis Finansų kontrolės taisyklėmis, reglamentuojančiomis finansų kontrolės organizavimą Taryboje.

8. Tarybos veiklos rizika – tikimybė, kad dėl Tarybos veiklos rizikos veiksnių Tarybos veiklos tikslai nebus įgyvendinti arba bus įgyvendinti netinkamai

9. Tarybos veiklos rizikos valdymas – Tarybos veiklos rizikos veiksnių nustatymas, analizė ir priemonių, kurios sumažintų arba pašalintų neigiamą poveikį Tarybos veiklai, parinkimas.

10. Vidaus kontrolės sistema Taryboje kuriama ir palaikoma, atsižvelgiant į veiklos ypatumus, teisės aktus bei kitus dokumentus, reglamentuojančius Tarybos veiklą, laikantis vidaus kontrolės principų. Vidaus kontrolės sistema apima pagrindinius valdymo procesus (planavimą, vykdymą ir stebėseną), nuolat tobulinama ir keičiama, atsižvelgiant į pokyčius.

ANTRASIS SKIRSNIS VIDAUS KONTROLĖS PRINCIPAI IR ELEMENTAI

10. Vidaus kontrolė Taryboje atliekama laikantis tinkamumo, efektyvumo, rezultatyvumo, optimalumo, dinamiškumo ir nenutrūkstamo funkcionavimo principų, nustatytų Įstatymo 5 straipsnyje.

11. Vidaus kontrolė reglamentuojama nustatant Tarybos tikslus, organizacinę struktūrą, veiklos sritis ir procedūras (nuostatuose, reglamentuose, tvarkų aprašuose, taisyklėse ir kituose dokumentuose).

12. Siekiant įgyvendinti pagrindinius vidaus kontrolės tikslus pagal nustatytus principus, vidaus kontrolė Taryboje kuriama pagal šiuos vidaus kontrolės elementus: kontrolės aplinka, rizikos vertinimas, kontrolės veikla, informavimas ir komunikacija bei stebėseną.

12.1. **kontrolės aplinka** – turi skatinti kiekvieną darbuotoją laikytis nustatytų taisyklių, pabrėžiant vidaus kontrolės svarbą bei kiekvieno darbuotojo svarbą ir funkcijas vidaus kontrolės procese. Kontrolės aplinka apima: organizacinę struktūrą, personalo valdymo politiką ir praktiką, kompetenciją, profesinio elgesio principus ir taisykles ir kitus veiksnius, turinčius įtakos vidaus kontrolės įgyvendinimui ir kokybei;

12.2. **rizikos vertinimas** – tai neigiamos įtakos Tarybos veiklai galinčių turėti veiksnių nustatymas ir analizė. Taryboje rizika valdoma, nustatant jos veiksnius, juos įvertinant ir parenkant priemones jiems valdyti. Rizikos vertinimas apima: rizikos veiksnių nustatymą (įskaitant korupcijos riziką), rizikos veiksnių analizę ir vertinimą, toleruojamos rizikos nustatymą, reagavimo į riziką numatymas (rizikos valdymo būdų parinkimą). Rizikai nustatyti sudaromas rizikos veiksnių sąrašas su trumpu aprašymu; atliekant rizikos veiksnių analizę rizikos veiksniai sugrupuojami pagal jų reikšmingumą/ svarbą Tarybos veiklai;

12.3. **kontrolės veikla** – tai Tarybos veikla, kuria siekiama sumažinti neigiamą rizikos veiksnių poveikį Tarybai ir kuri apima kontrolės priemonių parinkimą ir tobulinimą, technologijų naudojimą, procedūrų taikymą. Prižiūrima, kad kiekvienam darbuotojui būtų aiškiai nustatytos jo pareigos ir atsakomybė, sistemingai prižiūrimas kiekvieno darbuotojo darbas, prireikus už jį atsiskaitoma. Vykdoma finansų kontrolė (išankstinė, einamoji ir paskesnė). Tarybos veikla organizuojama taip, kad būtų tinkamai atskirtos Tarybos organų ir Tarybos administracijos darbuotojų funkcijos, stengiantis užtikrinti galimų interesų konfliktų, sukčiavimo, korupcijos apraiškų, tyčinių klaidų bei kitų neteisėtų veikų pasireiškimų tikimybės sumažinimą ir (arba) fiksavimą laiku;

12.4. **informavimas ir komunikacija** – su vidaus kontrole susijusios aktualios, išsamios, patikimos ir teisingos informacijos gavimas ir teikimas laiku vidaus ir išorės informacijos vartotojams.

Siekiant užtikrinti tinkamą asmens duomenų apsaugą ir su tuo susijusių teisės aktuose nustatytų reikalavimų vykdymą, asmens duomenys yra tvarkomi Administracijos direktoriaus nustatyta tvarka.

12.5. **stebėseną** – tai nuolatinis ir (arba) periodinis stebėjimas ir vertinimas, kai analizuojama, ar vidaus kontrolė įgyvendinama pagal Aprašą ir ar ji atitinka kintančias veiklos sąlygas, taip pat trūkumų vertinimas ir pranešimas apie juos. Periodinių vertinimų apimtį ir dažnumą lemia Tarybos veiklos rizikos vertinimas ir nuolatinės stebėsenos rezultatai (nustačius tam tikrus veiklos trūkumus). Stebėseną taip pat apima audito vykdytojų pateiktų išvadų ar rekomendacijų įgyvendinimo nuolatinę stebėseną ir (ar) periodinius vertinimus.

TREČIASIS SKIRSNIS VIDAUS KONTROLĖS DALYVIAI

13. Vidaus kontrolės dalyviai Taryboje yra Administracijos direktorius, vidaus kontrolės įgyvendinimo priežiūrą atliekantys darbuotojai, kiti darbuotojai, vykdydami jiems pavestas funkcijas.

14. Administracijos direktorius, siekdamį metinės veiklos planavimo dokumentuose numatytų tikslų, organizuoja vidaus kontrolės kūrimą ir įgyvendinimą Taryboje:

14.1 įsakymu paskiria vidaus kontrolės įgyvendinimo priežiūrą atliekančius darbuotojus;

14.2. siekia, kad būtų pašalinti vidaus kontrolės įgyvendinimo priežiūrą atliekančių darbuotojų ir kitų vykdytojų nustatyti vidaus kontrolės trūkumai ir jų atsiradimą lemiantys veiksniai;

14.3. atlieka kitas funkcijas, susietas su vidaus kontrolės įgyvendinimu.

15. Vidaus kontrolės įgyvendinimo priežiūrą atliekantys darbuotojai, prižiūri vidaus kontrolės įgyvendinimą Taryboje ir jos atitiktį nustatytai vidaus kontrolės politikai, atlikdami nuolatinę stebėseną, apimančią kiekvieną vidaus kontrolės elementą. Jie teikia Administracijos direktoriui informaciją apie galimus vidaus kontrolės ir rizikos valdymo, vidaus kontrolės politikos įgyvendinimo trūkumus ir rizikos veiksnius. Kiti darbuotojai atsakingi už vidaus kontrolės veiksmingumo užtikrinimą ir veiklos problemų nustatymą, atlikdami savo tiesiogines funkcijas.

16. Darbuotojai, vykdydami savo funkcijas, apie jų pastebėtus galimus rizikos veiksnius informuoja apie juos vidaus kontrolės įgyvendinimo priežiūrą atliekančius darbuotojus. Už pastebėtų veiksnių analizę ir įvertinimą atsakingi vidaus kontrolės įgyvendinimo priežiūrą atliekantys darbuotojai, kurie nustatę, kad rizika viršija toleruojamos rizikos (kurios valdyti nėra poreikio ar galimybės) ribas apie tai žodžiu ar raštu informuoja Administracijos direktorių. Administracijos direktorius priima sprendimus dėl reagavimo į reikšmingą riziką, kurios pasireiškimo tikimybė didelė.

IV SKYRIUS VIDAUS KONTROLĖS ANALIZĖ IR VERTINIMAS

17. Administracijos direktorius užtikrina, kad būtų atliekama vidaus kontrolės analizė, apimanti visus vidaus kontrolės elementus, kurios metu būtų įvertinami Tarybos veiklos trūkumai, pokyčiai, atitiktis nustatytiems reikalavimams (ar vidaus kontrolė įgyvendinama pagal nustatytą vidaus kontrolės politiką ir ar ji atitinka pasikeitusias veiklos sąlygas), vidaus kontrolės įgyvendinimo priežiūrą atliekančių darbuotojų pateikta informacija, audito rezultatai, ir numatomos vidaus kontrolės tobulinimo priemonės.

18. Tarybos vidaus kontrolės vertinimą atlieka visuotinio dalyvių susirinkimo rotacijos principu parinkta Tarybos dalyvio vidaus audito tarnyba.

19. Vidaus kontrolė vertinama:

19.1. labai gerai – jei visa rizika yra nustatyta ir valdoma, vidaus kontrolės trūkumų nerasta;

19.2. gerai – jei visa rizika yra nustatyta ir valdoma, bet yra vidaus kontrolės trūkumų, neturinčių neigiamos įtakos Tarybos veiklos rezultatams;

19.3. patenkinamai – jei visa rizika yra nustatyta, tačiau dėl netinkamo rizikos valdymo yra vidaus kontrolės trūkumų, kurie gali turėti neigiamą įtaką Tarybos veiklos rezultatams;

19.4. silpnai – jei ne visa rizika yra nustatyta, nevykdomas rizikos valdymas ir vidaus kontrolės trūkumai daro neigiamą įtaką Tarybos rezultatams.

20. Vidaus kontrolė Taryboje nuolat tobulinama, atsižvelgiant į vidaus kontrolės analizės ir vertinimo rezultatus (pateiktas rekomendacijas ir pasiūlymus).

V SKYRIUS INFORMACIJOS APIE VIDAUS KONTROLĖS ĮGYVENDINIMĄ TEIKIMAS

21. Informacijos, kaip įgyvendinama vidaus kontrolė, apibendrinimą organizuoja Administracijos direktorius ir jo paskirtas Administracijos darbuotojas.

22. Informacija apie vidaus kontrolės įgyvendinimą Taryboje teikiama savivaldybei, kuriai teikiami Tarybos finansinių ataskaitų rinkiniai ir veiklos ataskaitos pagal priimtą Tarybos visuotinio dalyvių susirinkimo sprendimą, jei savivaldybė raštu kreipiasi dėl informacijos pateikimo.

VI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

23. Šio Aprašo nuostatų įgyvendinimą kontroliuoja Administracijos direktorius.
